

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No s'tornan els originals.

REDACCIÓ: Canuda, 15, 1.^a
DE 12 A 1 Y DE 6 A 7
ADMINISTRACIÓ: Plassa de Santa Agna, 26
Apartat de correus núm. 26

Espanya. mitj any 1'50 pts.. per corresponal 1'75—Estranger. mitj any 2 francs, per corresponal 2'75
Número solt 5 cèntims.—Paquet de 25 números para la venda 75 cèntims
Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correo y toda clase de letras de facil cobro.

Preus pels corresponals propagandistes
5 números 7 pessetes semestre
25 : 30 :
50 : 50 :

LES COOPERATIVES DE CRÉDIT

¿Qué s'entén per crèdit?

Nostra opinió s'ajusta per complet, a n'aquí punt, a la del sabí catedràtic de la Universitat de París M. Carles Gide, qui l'defineix de aquesta manera: *el cambi de una riquesa present per una riquesa futura.*

¿Qué seràn donchs les cooperatives de crèdit? Societats que tenen per objecte reunir fonsos procedents de les quotes dels associats a fi de pugar deixar determinades quantitats, a un interès sumament módich, als socis que ls siga indispensable pera atèndre a les necessitats de la seva vida de treball.

La divisió que acostumen fer d'elles els economistes es: de crèdit rural, industrial y mixtes.

Atravesem uns temps de veritable crisis. Las setmanadas del obrer apenas si arriben a cubrir les necessitats més indispensables. Un nombre considerable de famílies se troba en la indigència. Y com si tot això no fos prou, un problema plantejat fa temps ens amenaça. ¿Quin es? La usura, aquesta fruita malehida que amaga en son cor el veri que ma a y que baix les apariències enlluernadores d'un benefici que no existeix porta la misèria a les llars obres. Per això si hagües de donar la opinió sobre aquest punt, diria que la usura es un dels perills més grans entre ls molts que rodejjan continuament al treballador y una de les plaques més terribles dels temps presents, com siga que no te altre missió que xuclar la sanch d'l pobre y omplèr les butxaques de quatre miserables que cometen ab les de-gracies dels necessitats.

Senyats aquets precedents quin li primordially direm que persegueixen les cooperatives de crèdit? Fácil es la resposta: matar la usura.

R'gurosament parlant les associacions de crèdit personal tingueren origen a la població italiana de Fèrusa. Mes si deixem apart el rigorisme de la història veurem que ahont nasqué y s desenrollà ab exuberancia de vida la cooperació de crèdit fou a Alemanya.

Raiffeisen y Schulze comensaren la obra gayre jbe al mateix temps, l'un a les riberes del Rhin y l'altre a Delitzsch de Saxonia, y foren els encarregats de portar a cap la propagació de les cooperatives de crèdit.

N' obstant y això les caixes Raiffeisen y les Schulze se diferencièn notablement.

Les caixes Schulze van guiades per un fi purament e onómich y tenen el defecte d' estar informades de mercantilisme. Se proposen far negocis de banca. El document ordinari del crèdit es una lletra de cambi, garantintse ab dipòsits de valors, hipotecas, etc., etc.

La federació dels Banchs populars d'enl Schulze està representada per l' *Allgemeinen Verband der deutschen Erwerbs und Wirtschaftsgenossenschaften*, que ajunta un miller de cooperatives de crèdit constituides per més de 500,000 membres.

Les caixes Raiffeisen, ademés del fi económic, tenen per ànima els principis de la caritat y la filantropia y reuneixen més ventatjes que les Schulze, car les primeres ofereixen més garantíes als que deixen y als que prenen deixat, y en elles els associats troben diner en condicions més favorables. En aquestes caixes no s' fa cap préstam que no se sàpiga a qué obeheix y el fi a qué va destinat, y si algú demana diners per coses imprudents o improductives no s concedeix la petició.

La fam de 1846-47 y la practica de la usura per part deis juehus en alguns cantons rurals foren les principals causes que induiren a Raiffeisen a establir les caixes de son nom. Ab elles persegui ademés l' objectiu de infiltrar sans sentiments de economia y estalvi als obrers del camp.

Raiffeisen va fundar l' any 1876 a Newied una caixa central integrada per totes les caixes rurals de son sistema ab el fi de utilisar els diners de les societats riques pera suministrar fonsos a les necessitats. La federació de Newied contaba en 1904 prop de 4,000 societats adherides.

Com a gran propagandista de caixes Raiffeisen a Italia deu ferse ressaltar la figura del P. Luis Cerutti, qui en 1890 va fundar la primera a Gambiarare (Venecia).

Actualment hi ha a Fransa unes 2,000 caixes Raiffeisen. El grup més important es l' *Union des caisses rurales* fundada per M. Durand.

Més modernament a Alemanya han aparegut les caixes fundades per Haas, que son un típo intermediari entre les Raiffeisen y les Schulze. Sa federació conta ab més de 7,000 societats. Inventades per M. Wollemborg han aparegut tambe a Italia unes noves societats de crèdit rural.

A Bélgica els Banchs populars s' han ajuntat baix el títol de *Federation des Banques populaires belges*. Igualment, a Frensa, se han federat els Banchs populars més importants constituint el *Centre federatif du crédit populaire en France*.

Les cooperatives de crèdit guanyen cada dia terreny a Suis-a; y a Russia, en quin país la usura ha clavat fonto les urpes, se desenrollen ab forsa rapidesa ocupant un lloch decorós en les fulles del cooperativisme universal.

Espanya, d' un quant temps ensà, ofereix un espectacle verament consolador. Les caixes rurals se van propagant y extenent d' una manera extraordinaria. Podem gloriarnos ademés de tenir una associació de crèdit tant important y forta com el *Banco popular de León XIII* establert a Madrid.

La legislació actual oferteix moltes facilitats pera la divulgació de les caixes de crèdit. Una R. O. donada el 31 de Juliol de 1905 pe'l Sr. Navarro Reverter les declara exemptes d' impostos.

Una cooperativa de crèdit no es més que una cooperativa de consum portada sobre el comer del di-

ner. L' intermediari que se suprím x es el banquer. La primera condició de les societats de crèdit es la moralitat y honradesa de sos socis. Aixís es que no ha de admetrers a ningú que hagi sigut condemnat a qualsevol pena correccional o criminal, y expulsar a tot aquell que no observi bona conducta.

Concretant a Barcelona hem de dir, que es hora de que se'n preocupin els nostres governants y hora de que emprenguem tots una seria campanya a fi de acabar ab aquestes Caixes de préstams que deixen al 40, al 50 y fins al 60 per 100. Vergonya es per Espanya el que subsisteixin y sobre tot que ostentin el lema: *Autorizadas por el Gobierno.*

JOSEPH M. OMAR Y GELPI

Hi ha persones molt instruhides y, no obstant molt, inmorals.

COUSIN.

L' esperit es un sér que rahona.

WUNDT.

Es més difícil curar una societat atea, qu' edificar una ciutat en l' ayre.

ARISTÓTIL.

"Mens sana in corpore sano"

No'n tinch cap dubte que l' problema més important pera l' humanitat y en el que més celles s' han cremat es el de la regla de vida referent a la manera d' alimentarse, car l' home pera dar bones reaccions, sien eixes d' origen psíquich o corporals, necessita que ls òrgans encarregats de abdues, sien ben integrals y áduch ben equilibrats sense sobres ni faltes pera compensar llur desgast de forces, y pera cumplir aytal missió es precis que si un organ gasta un component se li retorni, no poguentse suplir per altre: això fa que ab lo regíme a que en general estem sotmesos, com es el més agradable al paladar y l' menys apropiat a ser transformat en els productes necessaris pera fer l' equilibri reparador, no'n sia de bon troc l' ideal, car per una banda no son un complement de aquest, y per altre a cúmul de productes verinosos que a no tardar acabarán per espallar lo complicat organisme, ferintlo ab una munió de nafres no menys doloroses e importants que l' inutilisan y arreconen en edats ben prematures. Ja deya Séneca: «L' home no mor, l' home s' mata». Lo segle ab sos refinaments brutals y envanit de sos progressos, ns ha encorvat a terra no deixantnos esguardar més que mon, teixintnos un atapatí sost-e pera no esclètxar ni un trist clapet de cel, y encar menys mal quan lo pelegrinatje mundà fos lo més apropiat possible a lo que se'n diu ben viure, que sense quasi es sempre un encadenament continuat de sofriments y pe'l

TREBALL SUBMARI

AURORA SOCIAL que aplaudeix ab entusiasme totes les manifestacions del treball que constitueixen una afirmació de la personalitat humana dedica avuy per medi de son grabat frontal un modest homenatge d' admiració a una classe de treballadors quina acció escapa a les mirades de la gent per desplegarla en les fondaries del mar.

Es el treball submari molt semblant al dels minayres, tant pe'l perill que ofereix com per les sorpreses que d' ell esdevenen.

Actualment en el port d' aquesta ciutat se practican aquesta classe de treballs del tot indispensables pera l' aixampli de les escoleres y construcció d' altres quin calat permeti la carga y descarga directa dels grans trasatlàntichs. Avuy resulta que molts baixells tenen de practicar aquelles operacions a bona distancia dels molls, lo que ademés de ser costós pe'ls medis de transport intermediaris que s' necessitan, ve a pertorbar aquella celeritat característica en el mon comercial.

Les obres de la esollera de Ponent tenen una gran volada, permetent l' extensió dels terrenys presos al

mar la construcció de un edifici monumental que servirà d' estació pera l' tràfic.

Avans de la colocació dels blocs de les escoleres se practica un reconeixement del lloch hont deuen assentarse. Aquet es el treball que portan a cap els bussos, pe'l qu' es del tot necessaria l' associació, donchs en les fondaries del mar necessita de elements de vida que com l' ayre li son indispensables, que s' cuyden de proporcionar per medi d' un senzill aparell sos companys situats en la barca exploradora.

Secretariat del Poble
Consultes gratuïtes de 7 a 8 del vespre.

Oficina gratuita de colocacions
Les ofertes en la 4.ª plana.

mateix un esclau de la droga, pera paliar tant sols, pera rompre may lo jou a que s'ha sotmes, y sequint d'aquí lo qu'es més penós d'esmentar, la tirallonga de nafrats ab tots los estigmes de la degeneració.

Molt be s'ha dit: «Ab lo vi per pare, la bona taula per mare y Venus per padrina, se tenen fillet gotosos, y es que a més de gotosos, reumàtics, diatètics, neurastènics e i l'otes, poden contraure totes aqueles malalties que son la obra del home, es dir totes, menys aquelles degudes al etzar, com las epidèmiques, y encara ben contat y debatut, també les hi podriam encabir, car la major part tenen forma per l'incumpliment de les regles d'higiene. Quantes epidèmies, quantes infeccions no esborrariem si l'home fos més net y seguís punt per punt lo Decàleg! y així tindriem que descontant tot aquell espantall d'afeccions que n'podem nomenar obra del home, quedariem sotmesos a l'element a les digudes a vici o conformació, als esguerrats y a les lleys de vellesa. Y aquesta vellesa fa trist y esqueixa l'cor. Antany lo terme mitj de la vida lo deixavan a cinquanta anys, y enguany l'hem abaixat a trentacin, y encara regatejant y aprofitant per engrunes. Qu'nt be no parla Miquel Levil «Pot dirse que posem t t l' empenyo en conservarnos contra tota regla de conservació. Y enefecte, com diu lo doctor Huchart, «peraviurer es necessari tenir lo cap fret y els peus calents», y fem tot lo contrari. Menjem carns que ns enmatzinan, behem esper ts que esclerosan les arteries, entorpeixen los sentils y embruteixen tot l'home, y no parlem dels peus, que fem tots los possibles pera tenirlos fets y no gastarlos: ja som màquines de les màquines, vingan trens, automòvils, bombes, aeroplans per volar; ja ho compensarem ab lo que la ciencia ha descobert com a antidot: màquines de masatge, electricitat, sports, etc., etc.

Més per dissort no son pas aquestes coses la panacea, cura segura y universal. Quantes vegades fella! ni totes les butxaques están prou plenes pera costejar els gats d'aquestos moderns sistemes de curació. Val més prevenir que curar, car la higiene es barata, y cara la medicina. La primera es segura, y problemàtica la segona.

La higiene del regíme alimentici, quants la descuran! L'home sembla fet pera alimentarse de fruyts d'arrels y d'altres parts sustancioses dels vegetals, deya Cuvier. Si s' te en compte son estomach, dents y budells, l'home es fructífer per sa naturalesa y per son o'gen. afeia Flourens.

Eixes dues opinions y ab elles de nombrosos anatòmichs, higienistes y fisiòlegs y los nombrosos resultats de la experientia, ens havien de decidir a aprendre les lliçons escrites en el llibre natural de la salut y l' bon viure.

En general no s'usa, s'busca del regíme animal, creyent que no basta la alimentació, sino que es necessaria una sobre-alimentació, quan en veritat aixó sol produhir un enmetzinament que ha de manifestarse a la curta o a la llarga.

En la cursa de vostra vida tots nauréu notat que després d'un àpat abundós en carns, tal volta passades y fins porrides, en vins de moltes marques, y raquitch e l'legums o verdures, que passen de llarch a tau'a, o s'estan ab repugnancia, la nit se ns fara pesada, un somni mogut y agitat ens deprimeix, y al llevarvos notaréu tots vostres sentils ensopits y vostres carns abatudes y engandulides, sens ànim pera lo més petit treball mental o corporal, y us veuréu precisats a deixar eventualment vostra tasca. Buscaréu la causa y us conformaréu ab dirvos: res, una indigestió, y heu de saber qu' es una putrefacció y que les carns podrides contenen una munió de me'zines comparables als més enérgichs extrèts del regne vegetal, com l' estrigina, la cicuta, la veratrina, la nicotina, etc. Rousseau diu que ls graes menjadors de carns son més inhumans y ferotjes que ls altres; y afeg ix que s'salvatjes son més crudels per llur alimentació que per ses costums. Setcents anys avans de Jesucrist conta ja l' gran Homer la ferocitat dels Ciclops, grans menjadors de carn, y la mansuetut de ls lotofachs, menjadors de lots, vegetal pertanyent a la familia de les lleguminoses. Moisés prohibeix seriament l' ingestió de carn de porch per ser morbigena (productora de mal). Els gossos de guarda son forsa més feréstechs alimentantse de carn crua, transformantse en feres, que son exclusivament c rniceres.

La mateixa criminalitat dona un contingut més pujat en los pobles que abusan del regíme animal, probantho Bertillon ab estadistiques ben formals y precisas.

Que ab les carns no s'adquireix forsa muscular ni mental ho podem demostrar ab fets ben eloqüents y científichs, puig que aquelles son molt riques en principis nitrogenals y molt pobres en substancies carbonatades, a mes de que suministran al organisme potassa y magnesia que li son no sols inútils, sino fins perjudicials. Lo mateix que s'creu que ls alcoholes favoreixen les digestions, y ben lluny están de aytal benefici, car obren destruint los fermentos y pe'l mateix destorbant la funció digestiva, y per tant privant de que aquell organisme se nutreixi convenientment, car l'home no viu de lo que menja, sino de lo que paheix. Pe'l contrari, los cossos grassos y el regíme vegetal desenrollen forsa y calor ten necessari a la màquina humana. L'exemples son molt nombrosos, reduintme a apunta ne uns quants pera no allar ar y ferme pesat.

En l' antiga Grecia tots los joves que s' destinavane a l'letes eran sotmesos desde l' infantesa al regíme de nous, figures, pa de pagés, formatges, sense vins ni begudes espiritoses.

El túnel de San Gotardo ha pogut portarse a cap, gracies a la forsa y resistencia dels treballadors italians, grans menjadors de polenta (barreja de farina de castanya y blat de moro).

En los Estats Units s' ha pogut construir lo ferrocarril del Pacific valentse d' obrers xinos, que sols s'alimentaren d' arròs. Els habitants d' Himalaya son Hércules y no gasten altre aliment, y en fi esguarden les montanyes y els par tjes ahont les condicions de natura no ls permet forsosament altre alimentació, y allí hi trobareu los sers mes vig rous y fornits. No pretemen fer passar a l' human tat a pa y aygua, ni ferla viurer cent cinch anys com l' ermita sant Pau, que vivia d' arrels y pa, que li portava un aucell: no més mostrar matusserament que l' regíme vegetal, barrejanhi llet, ous, formatge tendre y quelquom de carn, sens abus, mes ben dit donant

preferencia a aquells, y fent dejuni complert dels esperits, es l' alimentació més sana pera l' cos y l' ànima, y al mateix temes es la que més conserva y assegura la salut. Un altre dia ns ocuparem també de que l' regíme per la carn no favoreix lo treball mental, al contrari, l' entorpeix y amodorra.

DR. SADOBA.

Regles higièniques

Pera conservar la salut y allargar la vida recomanem els següents preceptes:

- 1.ª Limitar el consum de la carn, proscribint per complert la de porch.
- 2.ª Substituir el pa blanc de farina pe'l de farina de blat molt ab la pellofa. Aque'l precepte ha tingut tal acceptació, que al pas que va el desenrotll de la venda de pa d' aquesta classe, se pot donar per desterrada la costum de menjar el pa blanc.
- 3.ª Menjar de postre molta fruyta madura, la més recent cullida possible.
- 4.ª No desdjunarse ab café ni té pur, sino ab cacao o una lleugera infusió de té.
- 5.ª Donar als noys, al llevarse, una tassa de caldo de farina de cibada ben cuyta mesclada ab llet, cuyta també, puig la llet sens coure es difícil de digerir y de assimilarse com aliment.
- 6.ª Reduïr a lo estrictament necessari tota be-

La verema

guda alcohòlica, y mellor encare suprimirla per complert, si es possible.

7.ª Despullarse per complert al ficarse al lit, trayentse quantes peses s' han portat posades durant el dia, girarles del revés, espolsarles y penjarles.

8.ª Treures al llevarse la roba ab que s' ha dormit, girarla també del revés y penjarla prop d' una finestra oberta.

9.ª Rentarse bè tots els dies, si no es possible banyarse, ab aygua freda o temperada, fregantse ab un respatl o esponja y sabó ordinari.

10. No deixar d' obrir tots els dies les finestres del quarto de dormir.

11. Menjar, mentres sia possible, a les mateixes hores.

12. No beure coses fredes quan se menjan aliments calents.

13. Menjar poch a poch, mastegant bè els aliments.

14. Terminar l' àpat mastegant una crosta de pa: aixó ajuda la digestió y neteja les dents mellor que ls polvos dentífichs.

15. Després de menjar no fer cap exercici violent o fatigós.

16. No menjar may lo que repugni al estomach.

17. No sentirse a la taula quan s' hagi sentit un disgust o estant cansat.

18. Evitar qualsevol disgust, disputa, etc., abans y després d' un àpat. Lo contrari es pera l' estomach com l' haver de digerir una pilota erissada d' agulles.

El distingit novelista y crítich teatral, en Joseph Morató, té publicant en un confrare local una serie de quadrets de costums socials, que semblan inspirats en la visió directa de la vida popular en una platja vehina de Barcelona. Ens complavem avuy en oferirne una mostra als nostres llegidors.

La escuma

El poble creixia

El poble ja era nat... No li mancava altra cosa que anar creixent... Les cases eren dues, pero al cap de poch dies un matrimoni de mendicants va plantarhi una de nova... Y al cap d' uns dies més va compareixer un home que s' feya arrossegar en un carretó per un reguitzell de gossos y ja no s' va guarnir un ajassador, sino que, carrossant unes estaques que qui sab d' hont les havia tretes, va enfonzarles a la terra formant un carrat, va juntarles del cim ab una xarxa de cabirons, y després de tancar els costats ab trossos de saca cusits, va reposar fins al endemà, en que va emprendre la tasca de fer tot al volt uns embans de canyes y fustes.

Aixís, pleret a pleret, va anar escampantse entre l' mar y la via un veritable poble de mendicants... Avuy eren deu, d' avuy en vuit quinze, al cap d' un mes trenta, al cap de dos

enteniment, va guaitar a la vella, va contemplar llargament, molt llargament a la noya, y va dir tot seriós:

—Té rahó la padrina.

Y ja va estar fet... Y d' ençà d' aquell dia, ni ell ni ella varen considerarse com a germans... Y aixó que s' estimaven molt més que quan els semblava que ho eren.

Y mentres tant, el poble creixia, semblant sobre la blancor llisa del sorral un crostisser fastigós sobre un pellatje jove.

Hi havia gent vinguda de tota mena de terres... Aquí un home sense comes fiesomaba en francès contra Den y els Sants; allà un ubriach se valia de la llengua toscana pera insultar a un cove que l' havia fet anar de tom-ballons; més lluny un borni ensajava en un guitarró les cançons d' are arrossegant y planyixol que li servien pera arrebasar els céntims de la gent de ciutat.

El que n' deya bè de la creixença del poble era l' home dels gossos. Una mitjdada va compareixer ab un barraló de aiguarent y una dotzena de gots, dels que va servirse pera despatxar beure als habitants; al endemà el barraló va fer costat a una bota de vi, y després d' unes setmanes, la seva barraca s' era tornada taberna y casa de menjar, hont els miserables anaven a deixar llurs miseries. Y tan bè li anava l' negoci que, no sortint ja a mendicar ab el carretó y els gossos, se ls va vendre al francès sense comes.

Aleshores, no havent de mantenir la canilla, va pensar que ja podria mantenir una dona y se va fixar ab la companya de la vella prima-prima, pero, vegent que no n' treya res, va acomboyarse ab la primera que l' va voler escoltar y la va fer tavernera.

La vella estava alegre y contristada a l' hora... Li semblava que tot el poble era fill d' ella y se n' sentia esponjada; veyia que l' taverner se n' convertia en rey, y l' enveja y la rabia la consumien... Aquell somni dels que manaven y els que obedièn, dels grassos y els magres, que deya ella, se convertia al seu voltant en cosa viva, perque l' home roig y la seva companya venien a ser els mestres de tota la llegió de espellifats que formiguejaven per aquells volts.

Pero encara, temps a venir, varen serho més, convertint la barraca en caseta de mahons, y fenthi al darrera, de cara al mar, una tanca de canyes per les que s' enfilaven al estiu les carbaceres... Y aprop de la tanca s' hi ageyen un parell de petites embarcacions, l' una del taverner y l' altra d' un home que va desembarcar una tarda aprop de la vivenda.

També era gras aquell home. Y per aixó la vella prima prima li portava un odi ferm... Oh, sí, sí... el somni s' tornava cosa certa. Perque aquell home havia comparegut entés ab el taverner, pera ajudarle del treball del poble, convertint en pescadors a tots els que tinguessin una engruna d' energia pera estirar la corda del art.

Per fortuna, alló que tanta rabia li feya, li va portar també una alegria a la dona. El seu menut, que ella li deya, al devant de les dues embarcacions, va recordar els primers anys de la seva infantesa, passats vora mar en un poble del que n' servava l' nom, y ab el recort va sentir renàixer les seves aficions marineres. Y els grassos, vegentio despert, se'l varen acomboyar aviat pera el maneig dels llauts y pera la venda del peix.

Als primers mesos, la vella prima-prima y la seva companya també s' hi aferraven a la corda del art. Y haurien vist a la menuda, feta ja una dona, seguint a la padrina y esforçantse en treure forces dels seus membres robustos, com si ab el seu treball sol volgués fer el de totes dues. Pero si la vella amainava, aviat compareixia l' taverner o la seva dona a món-rell rahons.

La noya prou ne sofria d' aquelles morrades que suportava la vella; prou li deya sempre a la seva protectora que s' dongués bona vida. Mes la vella no se la escoltava y cada nit, quan venia l' hora de posarse a la feina, era la primera de compareixer a cercarne, malgrat els renys del menut, qu' en aixó, com en tot, pensava igual que la menuda.

Pera privarla de treballar, va caldre que un dia el jove, fet ja un ferm pescador, se formalisès ab totes dues.

Estaven asseguts a la sorra, compartintse una payellada de xanguet, y la noya, com cada vegada que s' trobaven junts, va fer anar la conversa pe'l camí dels renys amorosos a la padrina.

—No't sembla, Martí,—va preguntar la xicota,—que no ha de venirhi a tirar l' art?

—Ni ella ni tu heu de tirar-lo,—va respondre l' jove. Y fent acció de donar un cop de puny a terra, va exclamar ab energia:—Y ja s' ha acabat aixó!... Y pobres de vosaltres que us torni a veure a la corda!... Ja soch prou jo pera guanyar la vida de tots tres...

Va callar, va agafar una mà de la vella y una de la jove, y senyalant ab el cap un punt de la platja, va preguntarlos:

—Què veyeu allà baix?

Les dues dones varen veure un feix de fustes y una pila de teules y de mahons.

—Ho veyeu bè?—va recalcar en Martí.—Donchs alló serà la nostra casa: la casa de tots tres... y dels que vinguin.

La noya va somriure de contenta y la vella prima-prima va rompre a plorar. Y, per primera vegada, després de molt temps, va contemplar al lluny la montanya que guardava els ossos de la seva filla y va consolarse pensant que, a cambi d' aquella que havia perdut, li n' havia dada una altra y un fill.

J. MORATÓ.

El noy, que pe ls seus quinze anys tenia prou

Aprofitant despulles

Cansoneta

Posa 'l peu aquí...
posa 'l peu allà...
jay la pageseta,
que bé ballarà!

Ginjoler sabrós,
aromer d' or fi...
jay la pageseta
si florís per mil

Tot florint, florint,
tot ballant, ballant,
jay la pageseta,
còm la estimaràn!

Qui la estimarà
massa que ho sé jo...
jay la pageseta!
jay la pageset!

Tú ets la flor dels camps,
tú ets la flor d' encis...
jay la pageseta,
no 'm miris avís!

Pera 'l meu amor
fins el cel brillant,
jay la pageseta!
no serà prou gran...

Posa 'l peu aquí...
posa 'l peu allà...
jay la pageseta,
que bé 's casarà!

CLAUDI OMAR Y BARRERA

SAGITARI

Entre germans:

Hi ha un català, fill del camp, que essent artista de gran fama en l'art del cant, es ensemps un dels homes que coneix que més veritablement està posseït del amor a la terra tan predicat.

Es precis veure: figura alta, fornida; amplada de pit, home de puny, y ab tot això uns ulls de gran bondat y faccions de moro apassionat y enèrgich. Es precis sentirlo parlar, que a més de lo descrit d'ell ressona en sa paraula la excel·lència que deyem de sa estimació als llocs nadius.

—Jo no sé — diu ell — quin amor a la patria es el de molts. Les lleys en prò del benestar social son menyspreuades; una falta d'educació dels nobles sentiments de respecte y germanor traspua tot sovint per pobles y ciutats, y mentrestant aquets mateixos protesten de son amor, y d'altres també que poguent treballar pera el millorament col·lectiu no proven son amor sino ab força de veus y alharagues.

Així disposada la seva ànima arribava el fill a son payral, que està en el Moyanès, descavalcat de fresc de sa carrera hivernal, ab recorts de visions opulentes, aplaudiments y victors, cercant el repós de son habitual regne d'imaginació y sentiment en les frescos del hort patern. Fa d'això quatre anys, y durant aquet, més desitjos que may son amor de sortir enfora, l'home se demana:

—Què faré per els meus germans jo que puch? Què de lo meu dech donalhi? Mos cants aquí 's perdrien per l'àmbit d'eixos camps cendrosos y contra la espatlla de aqueixa montanya arrapada a les cases. Poca cosa me quedaria: aquesta gent senzilla té apreciacions tan singulars de vegades sobre l'art y els artistes. Bè que 'ls hi cantí algun dia, pero necessito pera donalhi prova de que 'ls estimo tornarme un home d'acció pera lo seu, ser com un altre d'ells fent alguna cosa que la tingan

sempre a la vista, que sàpigan lo que costa y puguin posarhi esperança d'un profit a treure.

La obra sorti enfora de les entranyes del home sentimental en la forma d'una Societat o Lliga d'agricultors pera la replantació y protecció dels arbres fruyters.

Infundir amor y respecte al arbre fruyter com a representació de un esforç, fer aplicar les lleys del Còdic a aquells que fallissin en aquet sentit, premiar en diners als mellors conreuhadors y campidors de la llei, donar seguretat y facilitar medis a aquets pera ses plantacions, y així no solament obrir una xica font de riquesa pera sa comarca, sino enlayrar son moral, portantia del respecte als vegetals al dels animals útils y companys del pagès en son treball, y finalment als sentiments de humanitat y germanor.

Justament, la vila que 'l fill escullí com a cap de sa obra y preferentia arca de son amorós tresor es una, si n'hi han, partida en bandos, descoineixedora d'aquella solidaritat entre veïns que sembla deuria influir el veure continuament uns mateixos, un cel descobert proper als teulats y l'aroma dels camps entrant per un igual en cada cancell obert, es una vila dividida fins en el si de les agrupacions, ab diferencies de «Poble nou» y «Poble vell», que es com dir moros y cristians, gibelins y gibelins, nyeros y cadells: així, males mirades, passiones y venjances. Més gran era, donchs, el mèrit del amor envers uns homes que 's trobaren desarrelats per naturalesa de la obra a que se 'ls volia unir.

L'entusiasme traspasà totes aquestes consideracions. La primera Festa del Arbre fruyter se celebrà entre l'alegria de una festa major. El poble voltava 'l fill que 'ls diaris ne parlaven; una cabalgata inaugural passejà els camps triomfants pe'ls carrers.

Pero no havia passat un any després de tals joies que, ja siga castigats que 's rebelen, vividors del antich desordre que protesten, mals instints que dormen poch temps y lo primer que fan, al obrir els ulls, enlletjir tota bellesa que comensa a arrelar: el llot remouventse contra el tern mirall d'aygua d'un cel, el corch contra la hermosa fruyta que 'l cobreix, la part insana de la terra contra la part sobirana valentse de la bruta forsa natural, un dematí aparegueren arrencats y mutilats sobre la fresca sahó y ells frescos també de la vida en que s'hi abeuraven un ramell d'arbres plantats pe'l mateix fill generós, que haurien sigut a la primavera una onada de llotjotes de tots els verts, un carregament de fruytes per la cullita. Y els malvats arboraren uns pallers encare per fer, avants de la de l'alba, una lluminaria digna del seu acte de vilessa.

—Què li vareu fer al vostre germà? Què us havia fet ell a vosaltres? — Ah germans, germans, si no fos la pietat, us merexeria la pena que s'aplica al que mata a un de sa propia sanch en plé coneixement! Perque quina punyalada no devia esser al cor del home generós, quin arrencament no devia sentirse en l'ànima, lluny com era, al rebre la notícia de la paga que li donaban!

Pero no acabà aquí el mal somni. Després, al istiu, una vegada tingueren al germà entre ells, altres escarnis seguiren: li carregaren a les espatlles la vergonya d'una serie de petites intrigues d'envelat; el barrejaren en son joch, li cridaren

«moris», li llenaren pedres als balcons, el motejaren d'interessat perque ells no podien comprendre que fes tanta propaganda si no era pera omplirsen les butxaques. Me digueren que un moment l'home y la seva gent defallian perque la major part del poble se havia girat contra seu. Pero això jo no puch créureho.

Quatre anys han passat de la primera Festa del Arbre fruyter. L'home amorós, la part bona de la terra, l'enviat de Sant Jordi ha fet ja un gran camí. Estich cert que molts l'ayman are, que foren enemics d'ell; la llei es respectada, y l'home donant alt exemple ha aixecat una bella habitació trencant les fites del hort patern, y comprant terres entorn les ha coreuhades de fruyters.

Si queden encare alguns homes de les cavernes no temis. ¡Sant Jordi, y avant! Tù germà, tens una figura fornida de moro sentimental, uns ulls de bondat aptes a ferse obehir, un cap clar, y un noble amor dins l'ànima, y tan ben armat acorrallaràs als homes de les cavernes fins a la darrera paret de llur cau.

¡Sant Jordi, y avant!

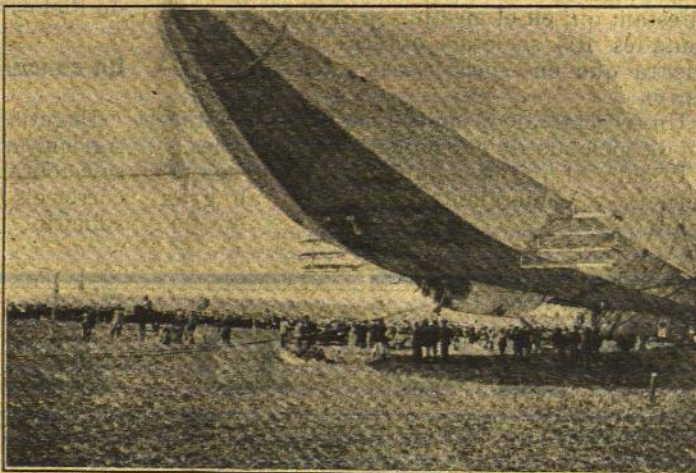
Avans tú, qu'ets la part bona de la terra, no hagas canbiat en amor l'odi, potser hauràs de sofrir, perque encare que tú ets molt, ets un sol home contra alguns.

Així, de un a un anirém formant l'aristocràcia del esperit a Espanya.

LIONATUS.

Moviment obrer y patronal

La Junta local de Reformes Socials, en sa darrera sessió, presidida pe'l regidor senyor Peris, va acordar: donarse per enterada d'un

El dirigible «Zeppelin» moments avants d'incendiarse

ofici de l'Institut de Reformes Socials, en el qual contesta que 's publicaran les regles pera la inspecció del treball per part de les Juntes locals y provincials en serveys que no tenen caràcter tècnic.

Remetre a l'Institut els interrogatoris diligenciats de les vagues dels obrers de la fàbrica de somniers de don Pere Turro y de la de pastes de sopa de don Joaquim Quer.

Arxivar dos contractes de treball remesos per la Diputació provincial, celebrats entre 'ls contractistes d'obres y els seus obrers pera obres entre Gràcia y Rubí de la carretera de

Gràcia a Manresa y del camí vehinal de Barcelona al Prat de Llobregat.

Passar a ponència deu expedients del Districte IV sobre infracció del descans dominical y informar 147 expedients de igual classe del Districte I.

Tornar a l'Arcaldia per ésser de sa competència un ofici d'una entitat industrial sobre permís de treballar al port en diumenge.

Remetre als inspectors provincials del treball varies denúncies contra algunes fàbriques.

De conformitat ab la proposta dels vocals obrers, reclamar tots els contractes de treball referents a obres municipals, pera que obrin en poder de la Junta pera comprovar el fonament de queixes formulades sobre l'incompliment d'alguns de dits contractes.

Segueix en peu la vaga d'obers carreters de la casa Aixelà.

El dimars passat se declarà un violent incendi en la fàbrica de taps y serradures de suro La Industria Corchera situada al carrer de Casanovas, cantonada al de la Diputació.

El foc va destruir les existencies que hi havia al segon pis del edifici, quin sostre fou desballestat per les flames.

A conseqüència del incendi molts obrers quedaren en vaga, lo que deuria allisonar a tots els treballadors en general de la necessitat d'establir per medi de la associació caixes de paraforssos que'n cassos com l'esmentat produhrien saludables efectes.

El dia 8 de Setembre tindrà lloch a Llinàs del Vallès la inauguració oficial del Sindicat agrícola de aquella població.

La vaga dels obrers del ferrocarril en construcció de Linares a La Carolina s'ha solucionat.

CRÒNICA SOCIAL

Disposició municipal

L'alcaldia ha publicat una allocució en la qual reproduceix les següents disposicions de la superioritat sobre pesos y mides:

«Convinendo desterrar en el más breve plazo posible las denominaciones del sistema antiguo de pesas y medidas, substituyéndolas exclusivamente y en toda su pureza por las del sistema métrico decimal, y con el fin de evitar se continúen aplicando denominaciones de medidas antiguas a cantidades que no coinciden exactamente con la equivalencia de las unidades métrico-decimales, corruptelas que se prestan a engaños y defraudaciones de consideración en las transacciones que se llevan a cabo y dificultan la comparación de los precios unitarios de una misma substancia en los diferentes mercados nacionales y extranjeros, anulando así una de las más preciosas ventajas del nuevo sistema, esta Dirección general ha dispuesto:

1.º Recordar a las autoridades locales que vigilen con preferente atención en sus términos respectivos por el exacto cumplimiento de los artículos 24, 25, 26, 96 y 97 del vigente Reglamento de Pesas y Medidas de 31 de Diciembre de 1906, no permitiendo que en los periódicos, solares, almacenes, comercios, talleres o cualquier otro establecimiento se utilice la denominación del sistema antiguo, ni que los precios unitarios se refieran más que al metro, kilogramo y litro en el comercio al por menor, o al quintal métrico y hectolitro en el por mayor, aplicando las penalidades correspondientes a los infractores.

2.º Los fieles contrastes y sus ayudantes, ya sea en el ejercicio de sus funciones de contrastación o en las inspecciones a que están autorizados, denunciarán a las autoridades locales o judiciales, según proceda, las infracciones de que se trata en el apartado anterior, expresan-

Despülles del «Zeppelin»

AEREOPLÁ WRIGHT

Avans de sortir

do en el acta que al efecto remitan, si el denunciado es reincidente, para la mayor penalidad que corresponde en tales casos, debiendo darse cuenta del resultado del procedimiento a los funcionarios denunciadores.

3.º Los comerciantes al por menor y al público en general a quien se trate de imponer la recepción de artículos con medidas antiguas ó hacer transacciones valiéndose de precios que no se refieran en el pormenor al metro, kilogramo ó litro ó al quintal métrico ó hectólitro en el por mayor, podrán acudir en reclamación a las oficinas de los Fieles contrastes respectivos para que, una vez depurada por aquellos funcionarios la exactitud del hecho, eleven el acta de denuncia a la autoridad competente.

Contra la ley d' alcohols

En diferentes comarques de Catalunya s'han celebrat meetings contra la ley d'alcohols, tan perjudicial als interessos de l'agricultura y de la industria, regnant en tots gran entusiasme y aprobantse conclusions en las que s'demana la derogació de dita ley.

Pe'l descans dominical

A Madrid se celebrá en el Teatre Barbieri l'anunciament obrer a favor del descans dominical.

El local estava plé.

El president, senyor Galán, exposá l'objecte de la reunió.

Després parlá en Luque del Gremi de vins y licors, qui exposá details del comerç de vins, que denoten la falta d'higiene qu' en moltes tabernes hi há, tant en el local com en les begudes que s'expenen.

En Peña Roca parlá per la Societat de Dependents de Madrid, y en Santiago Pérez pe'l Centre Obrer del carrer de Relatores.

Censurá la campanya d'alguns periódichs en favor dels taberners y exposá les numeroses rahons que hi há pera que les tabernes estiguin tancades.

En Santiago Pérez censurá durament al senyor Moya, qui, després de demanar el descans dominical en les Corts, va expulsar del periódich «El Liberal» a uns obrers que varen anar a demanar-li el compliment del descans.

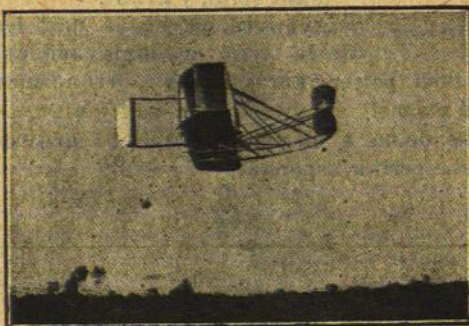
Per últim parlá en Pau Iglesias. Digué que si el descans fos setmanal en lloch de dominical, el burlarien els patrons.

Afegí que l'partit que segueixi en el poder al actual ajudarà a que no s' compleixi la ley del descans y pera allavors deuen els obrers reservar les seves forces.

El descans dominical, segons els taberners, els costa 34 milions; donchs si les tabernes permaneixen tancades, aquests 34 milions no sortiran de la escorreguda bossa del obrer.

Deu tenirse en compte que si s' perjudica a 1.500 taberners, en cambi s' afavoreix a milers y milers de persones, y l'interés dels menys deu sacrificar-se al interés dels més.

AEREOPLANO WRIGHT

Volant per l'espai

Hi ha massa tabernes y es precís que disminueixin; que s' dediquin els taberners a una altra industria.

El president feu el resum dels discursos, manifestant qu' en el meeting se trobaven representades 103 societats obreres de Madrid, y encara que en esperit, casi totes les d'Espanya.

Un secretari llegí molts telegrams d' adhesió de societats de dependents de provincies.

L'acte, al que assistien alguns patrons taberners y comerciants, se realisá ab gran ordre.

Se doná fi al meeting ab un «Visca el descans dominical»

Moviment sindical

En la provincia de Santander s'han obtingut en el reduhit espai d'un any els sahonats fruyts que proporciona la propaganda social quan la llevar no queda dipositada en terreny estéril e improductiu. Al iniciar eixa propaganda els eminents sociólegs P. Zugasti, S. J., y els senyors D. Lluís Chaves Aries y don Anselm Bracho, gayrebé no existia cap obra social.

Als sis mesos d'iniciades una serie de conferencies, funcionavan ja 12 Sindicats agrícols, y are, després d'un any de incansable apostolat, aquell número ha crescut fins a 25, comprenent uns 120 pobles.

Els Sindicats existents corresponen a les poblacions de Liébana, La Revilla, Cabuérniga, Riuseñada, Ruiloba, Mazcuerras, Alfó de Lloredo, Reocin, Torrelavega, Arenas de Iguña, Molledo, Polanco, Santa Cruz de Bezana, Mogro, Puente Arce, Santander, Villaseca, Villaverde de Pontones, Ontaneda, Laredo, Arnuero, Ampuero, Solórzano, Villamoñico y Camargo.

També el districte de Gandía y en general en la horta valenciana ha arribat a formar conciencia popular la necessitat de recórrer a la organizació sindical pera assegurar la exportació de la taronja y garantir d'aquest modo la vida d'aquelles comarques que tan íntimament se relaciona ab la sort qu' en el mercat correspon a dit producte.

El Reglament redactat per don Joan Berdín ha sigut escrupolosament analisat per quantes persones viuen interessades en la eficacia dels projectats Sindicats, fent dependir dels mateixos el resorgiment d'un moviment agrícola que tant beneficia a les regions llevantines d'Espanya.

Obra ministerial

La Comissió respectiva ha donat terme al reglament sobre les Caixes de préstams.

Presideix la Comissió l'senador senyor Tormo y la forman el diputat senyor Piniés, el representant de l'Institut de Reformes Socials senyor Llanos Canilla, el segon jefe d'ordre públich senyor Millán Priego y un representant del Mont de Pietat.

Un concurs agrícola

Degut a les iniciatives del Consell d'Agricultura y Remaderia, pe'l Novembre se celebrará a Sevilla, al que podrán concórrer els fabricants e inventors que ho sollicitin.

El Jurat concedirá dos diplomes d'honor y proposará recompenses al ministre de Foment.

A favor de Barcelona

El Sindicat d'Iniciativa Barcelonés ha visitat a diverses entitats y particulars pera interessar-los a la conveniencia de celebrar enguany festes de la Mercé y la seva protecció a les mateixes.

Per tot y de tothom recullen els senyors del Sindicat amables paraules y bons ofermes, sobre tot del gerent de la Companyia Anónima de Tramvies senyor Foronda, el qual va prometre contribuir ab metálich a la idea del Sindicat, y a l'ensenyament adornar y enllunyar per son compte els tramvies durant les festes. Va prometre també fer, si li era possible, un número especial de gran efecte.

Matrícula obrera

A la Secretaría de l'Ateneu Obrer de Barcelona queda oberta la matrícula pera el curs de 1908 a 1909, el qual comensará el primer dia del vinent mes de octubre. Les hores d'inscripció son: de 8 a 10 del matí, de 2 a 4 de la tarde y de 8 a 10 de la nit de tots els dies feyners.

Acort gremial

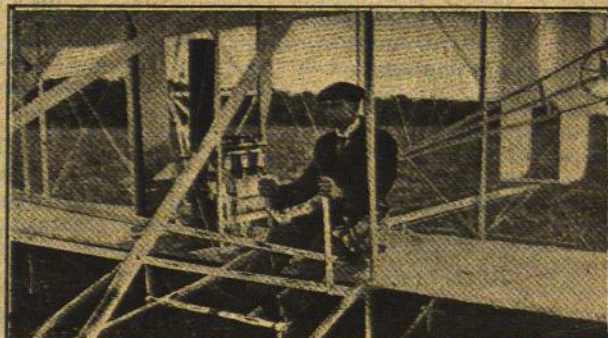
En la reunió que darrerament ha tingut la Unió Gremial s'acordá secundar l'acort de la Cambra de Comers de Barcelona y recomenar a tots els gremis de detallistes y Arts y Oficis que acceptin les monedes de 5 pessetes ligitimes, donant així al públich tota mena de facilitats.

Fusió

El Consell de societats mineras de Fransa ha verificat la seva unió ab la Federació Nacional del Treball.

Imp. carrer Nou de St. Francesch, 17

AEREOPLANO WRIGHT

Wright dirigint son aparell

SECCIÓ D'ANUNCIS

COLOCACIONS.—Se necessiten:

Mitj oficial barber pera Centellas.	Meritori pera una farmacia.
Modistas.	Aprenent droguer.
Oficial sabater.	Aprenent confeció de roba blanca.
Oficials cotillayres.	Aprenent 15 anys.
Pantalonera.	Mitj oficial sastre.
Oficiala planxadora.	Practicant pera farmacia.
Torner metalúrgich.	Retocadors fotográs.
Noy de 16 anys.	

NOTA.—Al objecte de no dificultar el funcionament de nostra oficina se fa avinent que aquesta únicament extindrà els seus serveys a las colocacions consignadas en el adjunt anunci, lo que fem present a las personas que faltas de treball acudeixen a nostre domicili social al objecte de evitalsh la perdua de temps y las molestias inherents a una negativa involuntaria per part nostra.—Las cartas se dirigiran a la Oficina de colocacions.

Hores de despaig a la redacció: De 12 a 1 del mitjdía.

NOTA.—Nostres serveys pel carácter eventual de la majoria de colocacions no podem extendrels a las personas de fora de Barcelona, y en el cas de que alguna especialitat vingui a crear una excepció a n'aquella regla se ns deuran fer les peticions personalment.

PELUQUERIA

A. SARRA

RAMBLA DEL CENTRO, 1, ENTR.º

Frente al Teatro del Liceo

BOLSA DEL TRABAJO.—Instalada en el Fomento del Trabajo Nacional.

Plaza de Santa Ana, 4.—OFERTAS:

Corredor merceria a Comisión.	pesetas semana.
Maquinista 25 duros mes.	Meritorio de 15 años, 30 pesetas mes.
Meritorio 15 a 16 años 15 pesetas mes.	Joven despacho merceria, 45 pesetas mes.
Apreniz juguetes 16 años 25 a 30 ptas.	Meritorio de 15 a 16 años.
Muchacho para recados que sepa montar en bicicleta 7	Tenedor libros una hora diaria 50 ptas. mes.

(En la secretaría de la institución hay nuevas listas)

EL MEJOR Y MAS AGRADABLE PURGANTE

Laxante, refrescante, diurético, digestivo y depurativo

TISANA DEL LABRADOR

Cura el estreñimiento, los catarrros, gastricos e intestinales, la tos, la bilis, los resacaos, los dolores ciáticos y neurálgicos; facilita la digestión, calma los calambres de estomago y vientre; es muy agradable al paladar; no fatiga al paciente.

En farmacias y Droguerías: Cartera con 2 paquetes, 0'50 pesetas; por correo 0'60.—Se admiten sellos

Depositorio: AUSTRI, Vertrallans, 5, 3.º—BARCELONA

HERPES (Brians)

La pomada y esencia anti-herpética de Boria preparadas por Borrell, curan de un modo prodigioso los herpes y demás enfermedades de la piel por inveterados que sean. Son tan eficaces las virtudes de estos remedios, que se han curado con ellos personas que tenían muy arraigados los herpes y que cada año tenían que tomar baños y aguas sulfúreas sin lograr su curación.—Único depósito:

Botica Borrell, calle Conde del Asalto, num. 52, esquina a la de San Ramón

WERTHEIM

MAQUINES PERA COSIR Y BRODAR

ESPECIALITAT: Máquina rotativa RÁPIDA, la mellor del món

Máquinas pera totes les industries.

Máquinas rectilíneas SEYFERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

EMULSION LOFFODEN

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos

preparada con aceite purísimo procedente de las islas Loffoden (Noruega).

VENTA:

Farmacia Ferrer, Plaza del Angel, n.º 6.—BARCELONA y en todas las Farmacias y Depósitos de Especialidades

CALLICIDA PIZÁ

emplastos y de los líquidos en general. Es económico, una peseta en todas las farmacias, droguerías y zapaterías.

Depósito general: Farmacia del autor, Plaza del Pino, 6. BARCELONA Por 1'30 ptas. se remite por correo certificado.

Extirpa rápidamente, sin dolor ni molestia, los callos y durezas.

Es curioso: no motiva los inconvenientes de otros emplastos, droguerías y zapaterías.